

Tisztelt Rektorhelyettes Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Professor Asszonyok és Urak! Tisztelt Kollégák! Kedves Vendégeink! Kedves Elsőéves Hallgatók! Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Köszöntöm Önöket az ELTE Állam-és Jogtudományi Kara 358. tanévének megnyitóján!

Engedjék meg, hogy először karunk új egyetemi polgáraihoz, az elsőéves hallgatókhoz forduljak.

Kedves Elsőéves Kollégák!

Gratulálok Önöknek, hogy az ország vezető jogi karára bejutottak! Egy olyan intézmény hallgatói lettek, melyet a hazai jogi karok közül egyedül jegyeznek a nemzetközi rangsorok. Legtöbbször hivatkozott QS rangsor azt mutatja, hogy az ELTE ÁJK-t 2021-ben a 300-320. hely között tartották nyilván, a következő évben előre lépett a 250-300. helyre, és ezt a helyezést idén is meg tudta tartani. A Times Higher Education rangsora 2023-ban még magasabbra, a legjobb 250 jogi kar közé helyezte karunkat.

A hazai tanulmányi versenyek eredményei az ELTE dominanciáját mutatják: az idén megrendezett XXXV. OTDK Állam- és Jogtudományi Szekciójában karunk hallgatói 11 első, 8 második, 2 harmadik helyezést, a Társadalomtudományi Szekcióban pedig 1 első, 5 második és 3 harmadik helyezést értek el, a Had- és Rendészettudományi Szekcióban is értünk el első helyet, emellett a Művészeti és Művészet tudományi Szekcióban különdíjat. A nemzetközi perbeszédversenyeken is fényes sikereket tudhatunk magunkénak: csapatunk mintegy 700 egyetemből a legjobb nyolcba került a Jessup nemzetközi jogi perbeszéd versenyen, és hasonlóan jó helyezést értünk el a Freehills európai versenyjogi perbeszéd versenyen, a Price médiajogi perbeszédversenyen és a Telders nemzetközi jogi perbeszéd versenyen is. A Sinzheimer munkajogi perbeszédversenyen pedig ezüstérmes lett az ELTE egy hallgatóját is maga között tudó nemzeti csapat.

Engedjék meg, hogy egyetemünk volt rektora, nagy polgári jogász professzorunk Eörsi Gyula elsőéves hallgatókhoz idézett szavait idézzem 1983-as rektori tanévnyitó beszédéből: *„Okkal örülnek, hiszen a szó valódi értelmében kiválasztottak. Mégse higgyék, hogy felvételükkel máris sínen vannak. Egy nehéz próbát megálltak, ám ez csak a lehetőségek kapuját nyitotta meg, hiszen a jót és rosszat elsősorban önmaguknak köszönhetik majd. Állóképességük, elszántságuk, akaratuk biztosíthatja azt, hogy jó szakemberekké, a társadalom jobbítása érdekében munkálkodó, képzett értelmiségiekké váljanak — az egyetem segítségével, de a maguk erejéből.*

Ha a gyorsan elfutó néhány egyetemi évet személyiségük és szellemi erőik maximális fejlesztésére jól ki akarják használni, sokféle kísértésnek kell ellenállniuk.”

A múltból a mába hangzó intés szavait hadd egészítsem ki biztatással: a 2023-ban felvett jogász hallgatók felvételi eredményei önmagukban bizonyítják, hogy Önök képesek lesznek megfelelni a kihívásoknak. A jogász nappali tagozatos államilag támogatott hallgatók esetében soha nem látott magasságban, 477 ponton volt idén a ponthatár. De az önköltséges nappali tagozatos hallgatók esetében is igen jelentős mértékben, 37 ponttal emelkedett meg a bejutáshoz szükséges pontszám, és így az elsőéves nappalis hallgatók pontszámának átlaga 432 pont lett. A képességek tehát megvannak, ehhez már csak az érdeklődést, a munkát, a kitartást kell fenntartani, mert a tananyagot és a követelményeket úgy állítjuk össze, hogy minden hallgató képes legyen elvégezni a rá rótt feladatot. És ha egy-egy feladat vagy vizsga nem sikerül tökéletesre, ne csüggedjenek, forduljanak bátran tanácsért oktató mentoraikhoz, a hallgatói önkormányzathoz vagy hallgatótársaikhoz. Jusson mindig eszükbe, az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán nincsenek egyedül nehéz időkben sem.

Kedves Kollégák,

Négy, válságokkal sújtott tanéven vagyunk túl. A COVID-19 pandémia, az Ukrajna elleni orosz agresszió, az ennek nyomán kialakuló energiaválság és igen magas infláció egzisztenciális kihívások elé állítottak bennünket. Kisebb szervezési kihívás még a most induló tanév első szemeszterére is adódott, hiszen Kecskeméti utcai épületünket hőszigetelik, és így a termeink mintegy negyven százalékaival nem tudtunk ebben a szemeszterben számolni. A Kancellária hathatós segítségével azonban a Szerb utcában kaptunk ideiglenesen hat termet, és így valamennyi kötelező órát, differenciált alternatív kurzust és idegen nyelvű fakultatív kurzust el tudtunk helyezni. Ezért külön is köszönöm tanulmányi hivatalvezető asszony, gazdasági hivatalvezető asszony és dékáni hivatalvezető úr áldozatos szervező munkáját.

Mindezek ellenére úgy tűnik, négy év után ez a tanév talán végre nagyobb válságok nélkül telhet. Az elmúlt négy év tapasztalatai azt mutatják, hogy karunk közösségének nem csak arra volt ereje, hogy átvészelve a válságos éveket, hanem oktatásban és tudományos teljesítményben is jelentőset lépett előre. Az elmúlt tanévben is egy D1-es és hét Q1-es publikációt tettek közzé kollégáink, és a világ vezető jogi kiadóinál, mint amilyen az Oxford University Press vagy a

Nomos Verlag publikáltak szerkesztett köteteket és monográfiákat. Jelentős nemzetközi és hazai konferenciákat is szerveztünk: az előbbire a klímákkal foglalkozó nemzetközi konferencia, az utóbbira az elmúlt tanév elején elhunyt Harmathy Attila professzorunk emlékére szervezett nagy létszámú konferencia a kiragadott példa. Külön öröm, hogy Földi András professzor úr személyében hosszú idő óta először köszönthettük kollégánkat a Magyar Tudományos Akadémia új tagjaként. Túlás nélkül állítható, oktatóink nemzetközi és hazai ismertsége és elismertsége, a nemzetközi tudományos életben való beágyazottsága összességében olyan szinten van, mint az elmúlt hetvenöt évben soha. Ez az intellektuális erő, ez a kreativitás és szorgalom még szebb reményeket ébreszt a mostani, remélhetőleg békésebb időszakban.

Örömmel jelentem, hogy nem állt meg infrastruktúránk fejlődése sem: az Egyetem téren az idei évben megújult az első emelet világítása, több szemináriumi gyakorlót felújítottunk és felszerelését fejlesztettük, a Kancellária folytatta az internetes hálózat kicserélését, és befejeződött az akadálymentességet biztosító lépcsőjárók beszerelése is a főbejáratnál és a földszint két másik pontján. Reményeink szerint a megújuló tárgyi környezet inspirálóan hat az oktatók és hallgatók számára egyaránt.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Engedjék meg, hogy Bárá Eötvös József, egyetemünk névadójának édesapja szavait idézzem:

„Mint a napvilág elébb a legmagasabb csúcsokat világítja meg, s csak később terjed el a rónaságon, behatolva végre a legszűkebb völgyekbe is: ugyanezen utat követi minden civilizáció, s az egész történelemben nem mutathatunk fel példát, hogy a tudományokban tett haladás ne vont volna haladást maga után a társadalom és politikai élet körében is. Lehetetlen, hogy azon igazságok, melyeket a tudomány feltalált, elébb-utóbb az élet minden viszonyaira ne alkalmazzassanak, és akik a tudományt, melynek közvetlen anyagi hasznát nem látják, fölöslegesnek hirdetik, hasonlóak ahhoz, ki a magas hegyláncot, melynek sziklái vetéseket nem teremnek, haszontalannak tartaná, elfeledve, hogy a folyó, mely a rónaságon termékenyítve átfolyik, csak e kopár csúcsok között vehette eredetét.”

Bárá Eötvös József szavai egyszerre emlékeztetnek arra, hogy a tudomány egyfelől nem önmagáért létezik, társadalmi feladata és küldetése van, másfelől azonban e küldetését akkor tudja teljesíteni, ha saját törvényszerűségei szerint önállóan működik.

Ha figyelemmel követjük a világ történéseit, egymást érő válságokat, növekvő polarizációt, egymás iránti türelmetlenséget, radikalizálódást látunk, a versengő nézetek létjogosultságának kölcsönös megkérdőjelezését. Egy olyan világ bontakozik ki előttünk, melyben a mindenkori másik oldal ellenség, akit le kell győzni, meg kell semmisíteni, ahol minden oldal számára a meglévő keretek lebontása nem lehetőség, de egyenesen kívánatos, sőt morális kötelezettség is.

Egy ilyen világban különös jelentősége van azoknak az intézményeknek, melyek a racionális diskurzust, az igazság keresését szolgálják. Az olyan intézményeknek, melyekben a tudományos vita nem zárja ki az egyetértést, ahol az eltérő nézetek akár kisarkított megfogalmazása is a közös álláspont megtalálását szolgálja. Az olyan intézményeknek, amelyeknek alapja a szabadság, sőt amelyek maguk az intézményesült, szabályok által rendszerbe szedett, de mégis valós és érezhető szabadság. Az ELTE Állam- és Jogtudományi Kara ilyen intézmény. Ezért amikor a tanévünk megnyitását ünnepeljük, örülünk annak is, hogy oktatók és hallgatók közösen részesei, építői lehetünk egy olyan, sok száz éves folyamatos hagyománnyal rendelkező, a tudományos igazság keresését szolgáló intézménynek, ami lehetővé teszi alkotó munkánkat és fejlődésünket.

Ebben a szellemben nyitom meg az ELTE Állam- és Jogtudományi Kara 358. tanévét.

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket.

Budapest, 2023. szeptember 11.